

C157 – SLAN10

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

21 februari 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de belastingherschikking voor Vlaamse land- en tuinbouwers	1
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de teloorgang van de plattelandswinkels	3

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de belastingherschikking voor Vlaamse land- en tuinbouwers

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in uw beleidsbrief 'Landbouw, Visserij, Platteland, Beleidsprioriteiten 2005-2006' kondigde u een studie aan over de fiscale behandeling van conjunctuurgevoelige sectoren. U nam zich voor om op basis van die studie wetsvoorstellen ahangig te laten maken op het federale niveau dat terzake bevoegd is.

Blijkens mediaberichten hebt u een voorstel klaar waarmee u naar de federale ministers van Financiën en van Landbouw en Middenstand bent gestapt. U gaat van de vaststelling uit dat heel wat land- en tuinbouwers conjunctuurafhankelijk zijn. Bijgevolg kunnen bedrijfswinsten of -verliezen jaarlijks sterk evolueren. Dat kan dit jaar het geval zijn voor kippenhouders, want ze moeten verkopen op een markt met sterk dalende prijzen.

De fiscus laat nu al toe dat bedrijven een verlies verrekenen tegenover winsten in de volgende jaren. Deze zogenaamde 'carry forward' zou volgens u moeten worden aangevuld met een 'carry back' waardoor onvoorziene verliezen in balans kunnen worden gebracht met de winsten van de drie voorgaande jaren, zodat de al betaalde belastingen kunnen worden gerecupereerd om het verliesjaar draaglijker te maken. Ik denk dat iedereen het hiermee eens kan zijn en het belang van de maatregel voor onze landbouwers inziet.

Mijnheer de minister, wat waren de voornaamste conclusies van de studie over de fiscale behandeling van conjunctuurgevoelige sectoren voor de land- en tuinbouw? Kunt u de studie ter beschikking stellen van de leden van het Vlaams Parlement?

Welke concrete voorstellen hebt u overhandigd aan de federale collega's met betrekking tot de aanpas-

sing van de fiscaliteit van de Vlaamse land- en tuinbouwers? Kunt u ook die voorstellen ter beschikking stellen van de leden van het Vlaams Parlement?

Wanneer zult u duidelijkheid hebben over de kostprijs van uw voorstel? Bent u van mening dat eventuele federale minderinkomsten enkel door de federale regering moeten worden gedragen of zal Vlaanderen deze kostprijs eventueel moeten compenseren?

Welke reactie kreeg u op uw voorstel van de federale minister van Financiën en van de federale minister van Landbouw en Middenstand? Werden afspraken gemaakt met de federale ministers over een concrete timing of agenda, en zo ja, welke?

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister, in de landbouwsector was de weerklank bij deze beleidsintentie in de beleidsbrief bijzonder positief. Ik hoop uiteraard dat er snel een oplossing kan gevonden worden.

De heer Callens zal het mij niet kwalijk nemen dat ik hem oproep om hetzelfde pleidooi ook in andere kringen te houden tegenover andere ministers. Ik begin er soms aan te twijfelen, maar vermoedelijk staan ze dicht bij hem.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Callens, ik stel de studie en het wetsvoorstel ter beschikking van het commissiesecretariaat. Ik ben van mening dat eventuele federale minderinkomsten enkel door de federale regering moeten worden gedragen.

Uit de studie kunnen drie belangrijke conclusies worden getrokken. Ten eerste gaan door de sterk schommelende inkomsten, – vooral door de liberalisering van de wereldmarkt waardoor meer moet worden geproduceerd en verkocht aan wereldmarktprijzen – in de minder gunstige inkomensjaren fiscale voordelen definitief verloren en ontstaan er zo mogelijk rendementsproblemen en cashflowproblemen voor de landbouwbedrijven.

Een tweede conclusie is dat de progressiviteit van de personenbelasting leidt tot een grotere belastingdruk

in een periode met schommelende inkomsten dan in een periode met een stabiele verdeling van het inkomen, dit terwijl een deel van de winst niet dient voor consumptie, maar wel voor investering in en reservering voor het bedrijf.

Ten derde speelt in de vennootschapsbelasting de progressiviteit minder, maar kunnen sterk schommelende inkomsten tot gevolg hebben dat de vennootschap onvoldoende bezoldigingen kan uitkeren aan de bedrijfsleiders zodat in de personenbelasting fiscale voordelen definitief verloren gaan.

In de studie wordt ook een overzicht gegeven van de fiscale faciliteiten die in andere landen worden geboden aan kleine ondernemers. Wat wij nu voorstellen, bestaat in Nederland waar de landbouwsector en de agrovoedingssector wel een warm hart wordt toegedragen. Ik zie niet in waarom dezelfde regeling in ons land niet zou kunnen bestaan.

Concreet vragen we aan de federale ministers een aanpassing van het Wetboek van de inkomstenbelastingen van 1992 waardoor het mogelijk wordt dat een belastingplichtige kan kiezen om de beroepsverliezen te verrekenen met de beroepsinkomsten van één van de drie voorafgaande fiscale jaren of belastbare tijdperken, de 'carry back'. Deze mogelijkheid moet bijkomend worden gecreëerd.

De FOD Financiën kreeg van zijn minister de opdracht om een berekening te maken van de financiële weerslag van het voorstel. Uit de tekst en uit de memorie van toelichting zal blijken dat ik de fiscale regeling als minister van Landbouw heb uitgewerkt voor de landbouw. Uiteraard kan ze ook in andere sectoren worden toegepast. Dat zal wellicht zelfs moeten gebeuren om de toetsing aan het gelijkheidsbeginsel te doorstaan.

Mijnheer Callens, ik wil nog even opmerken dat niet alles in termen van kosten moet worden bekeken. U bent het misschien niet met me eens, maar ik ben ervan overtuigd dat een versterking van het economische weefsel voor onze gezinsbedrijven en landbouwbedrijven via een dergelijke fiscale maatregel op korte termijn misschien een fiscale meeruitgave of minderontvangst inhoudt, maar op lange termijn de leefbaarheid van de sector verzekert en dus ook die van een stevige belastbare basis. Investeren in de levenskracht van een sector kan later inkomsten genereren. Wat heeft de overheid aan de situatie waarin dergelijke maatregelen niet worden genomen en gezinsbedrijven verdwijnen omdat de 'carry back'

niet bestaat en ze over onvoldoende financiële mogelijkheden beschikken om slechte jaren op te vangen?

Voor ik naar buiten trad met dit voorstel, heb ik de federale ministers Reynders en Laruelle op mijn kabinet ontvangen. Ik heb de studie toegelicht en het document overhandigd. Op dat vlak kan mij niets worden verweten. Ik heb het document aangeboden zodat ze er niet eerst elders over zouden lezen. De beide ministers hebben met veel interesse naar mijn voorstel geluisterd. Zij hebben zich geëngageerd om het voorstel door hun medewerkers en administraties te laten bestuderen.

Een paar weken geleden vond een eerste vooroverleg plaats door de verschillende medewerkers. Het animo was niet zo groot. De financiële impact van het wetsvoorstel wordt nu verder bestudeerd door de FOD Financiën. Ik ga ervan uit dat de federale minister van Financiën eenmaal dat werk is verricht, de werkgroep opnieuw bijeen zal roepen.

Ik rond af met een algemene beschouwing. In ons land hebben we het heel vaak over de absolute noodzaak van de versterking van de Vlaamse economie. Er moet meer worden geïnvesteerd en de concurrentiekracht van onze bedrijven moet worden hersteld. De terugloop van de volumes inzake export wijzen op die noodzaak. Ik ben het volledig eens dat een aantal spitssectoren zoals chemie, petrochemie, biogenetica en hoogtechnologische productie gekoesterd moeten worden en dat daartoe heel wat maatregelen moeten worden genomen.

We mogen echter niet uit het oog verliezen dat op dit moment de agrovoedingssector een van de drie grote industriële sectoren is naast de chemie en de machinebouw. Die sector kan niet blijven bestaan in ons land als er geen boeren zijn om de producten te telen die in die bedrijven worden verwerkt tot hoogwaardige consumptiegoederen. We hebben er dus alle belang bij om ervoor te zorgen dat de onderbouw van deze sector, met meer dan 60.000 arbeidsplaatsen, stevig genoeg is.

De federale overheid heeft tien werven uitgetekend waarop moet worden gewerkt om de economie te versterken. Ik ben daarbij een bondgenoot, maar ik vraag ook een beetje aandacht voor de cluster van de agrovoedingssector, voor de land- en tuinbouwsector.

Soms sta ik jaloers te kijken naar wat de Nederlandse regering doet. In Nederland werden recent een acht-

tal economische domeinen afgezonderd en gedefinieerd. Op die domeinen zal worden ingezet in het licht van het toekomstgerichte economische beleid. Over mijn goede vriend Jan Peter Balkenende kan veel worden gezegd. Ik weet dat hij volgens sommigen het verkeerde kostuum draagt en er niet ideaal uitziet, maar hij bezit de moed en het doorzicht om de productie van gezond voedsel en van hoogwaardige producten uit de land- en tuinbouwsector en de sierteelt, naar voren te schuiven als een sector van de toekomst met het oog op de creatie van een toegevoegde waarde en het verschaffen van arbeid. Ik mis deze benadering soms een beetje in de Belgische en Vlaamse politiek.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister, ik dank u voor dit positieve antwoord. Het was zeker niet mijn bedoeling om u aan te vallen, want ik wou helpen met het warm houden van het idee. Als we dat niet doen vanuit de Vlaamse overheid, wordt het misschien wel aan de kant gelegd door de federale overheid. Het is dus mijn bedoeling om druk uit te oefenen zodat we samen kunnen zoeken naar een oplossing voor de landbouw, die inderdaad veel belangrijker is dan velen denken. We moeten ervoor zorgen dat landbouwers hun bedrijfsactiviteiten niet moeten stopzetten. Als er een slecht landbouwjaar is geweest, merken we in de statistieken dat een aantal landbouwers afhaakt en overschakelt op zaken buiten de landbouw. We moeten het ijzer heet houden zodat het kan worden gesmeed.

Mijnheer De Meyer, het is niet mijn bedoeling om iemand aan te vallen. Elk lid van de commissie voor Landbouw heeft de plicht om de landbouw te steunen. We moeten op alle mogelijke manieren proberen om de landbouw vooruit te helpen.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij de woorden van de heer Callens. We behoren tot de medestanders van de landbouwsector en dus moeten we opkomen voor het economisch belang ervan, want dat wordt al te vaak schromelijk onderschat in brede lagen van de bevolking, maar ook door heel wat beleidsmakers.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Karlos Callens treedt als waarnemend voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de teloorgang van de plattelandswinkels

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, in de beleidsbrief 'Landbouw, Visserij, Platteland, Beleidsprioriteiten 2005-2006' lezen we het volgende: 'In 2006 neemt het IPO zijn rol ten volle op in het plattelandsdebat. Er worden in de loop van 2006 een aantal pilootprojecten op touw gezet.' Verder wordt dit geconcretiseerd: 'Een eerste project wil de relatie tussen de buurtwinkel en het dorp sterker maken. Door een aanpassing en/of verbreding van hun assortiment of diensten kunnen buurtwinkels beter beantwoorden aan de levensbehoeften van de omwonenden. En bovendien helpen zij daardoor de dorpen levenskrachtiger te maken. Cruciaal is uiteraard de vraag over de economische rendabiliteit van de buurtwinkel.'

Onlangs konden we de resultaten vernemen van een onderzoek in opdracht van UNIZO, waaruit blijkt dat het handelsaanbod in plattelandskernen en kerkdorpen de jongste jaren sterk is verminderd. Zo hebben bijvoorbeeld in Vlaams-Brabant 50 van de 140 kleine kernen geen voedingswinkel. Daarvan beschikken 28 zelfs over geen enkele winkel. Het aantal handelszaken in de kleine kernen is dramatisch aan het afnemen, zo blijkt uit de studie. Vooral het aanbod aan bakkerijen en slagerijen zal slinken. Er wordt ook een sterke daling van het aantal horecazaken verwacht en ook het aantal onderwijs- en financiële instellingen neemt af. De inwoners zien zich dus verplicht zich naar stedelijke gebieden te begeven. Alleen als het gaat om kleine en dringende aankopen, zullen de dorpsbewoners zich nog tot de plaatselijke winkeliers richten. 'Spijtig, want het wegwijnen van de plattelandswinkels draagt bij tot een versnelde economische en culturele achteruitgang,' aldus UNIZO.

Ook voor de inwoners is dit een slechte zaak. Klanten gaan graag naar een plattelandswinkel omwille van de nabijheid, het persoonlijke contact en de kwaliteit. Vooral voor brood, vlees, voeding en kranten kiezen ze de meest nabije winkel. Verder vindt de organisatie dat de plattelandswinkels moeten worden beschermd en versterkt. 'Dat kan door meer recreatiemogelijkheden, een fietsroutenetwerk, een openbare markt en hoevertoerisme te ontwikkelen,' aldus de studie.

Mijnheer de minister-president, beschikt de administratie over gelijkaardige onderzoeken of cijfers die de trend van het onderzoek van UNIZO bevestigen? Op welke wijze kunnen plattelandswinkels worden beschermd en versterkt? Welke initiatieven kunnen de economische rendabiliteit van deze buurtwinkels vergroten? Welke bijkomende maatregelen kunnen worden genomen om deze economische, en mogelijk zelfs culturele achteruitgang van het platteland tegen te gaan? Op welke wijze wilt u als bevoegd minister uw plattelandsbeleid, conform de beleidsbrief, dit jaar voort implementeren?

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, ik dank de vraagsteller. Ik denk dat ik ook voor hem positief nieuws heb. Mijnheer De Meyer, u weet dat het regeerakkoord hier aandacht aan besteedt. We hebben daarin ons voornemen verwoord om de buurtwinkels te ondersteunen en te versterken. Het probleem schuilt in het onvoldoende op elkaar afgestemd zijn van vraag en aanbod in buurtwinkels op het platteland, maar eigenlijk ook in buurtwinkels in het stedelijke weefsel. Het is dus niet alleen een probleem van het platteland.

In mijn beleidsbrief 2005-2006 heb ik, in mijn hoedanigheid van minister van Plattelandsbeleid, de buurtwinkelproblematiek verder verwoord, als aandachtspunt naar voren geschoven en eigenlijk ook actie terzake in het vooruitzicht gesteld. Recent heeft UNIZO een aantal onderzoeken verricht die aangeven dat de neerwaartse trend van het verdwijnen van buurtwinkels in de steden, maar ook op het platteland, blijft aanhouden. Wel blijkt uit de studie dat enkel bepaalde specifieke doelgroepen dit als een probleem ervaren. Heel wat mensen die zeer mobiel zijn, vinden dit niet echt een probleem dat een weerslag heeft op hun levenskwaliteit. Dat de buurtwinkel verdwijnt, is voor veel mensen geen punt. Het is wel een punt voor mensen die heel sterk lokaal leven of minder mobiel leven dan andere mensen.

In opdracht van minister Moerman is een onderzoek uitgevoerd naar de behoeftes van steden en gemeenten met betrekking tot het buurtwinkelbeleid. Het onderzoek werd in het najaar van 2005 uitgevoerd door professor Van Ossel van de Vlerick Management School. De oplevering gebeurde eind januari 2006. In het onderzoeksrapport wordt gedefinieerd wat precies een buurtwinkel is en wordt een inven-

taris gegeven van de initiatieven die in binnen- en buitenland inzake buurtwinkels zijn genomen. Verder wordt uitgeschreven hoe een Vlaams beleid met betrekking tot buurtwinkels er zou kunnen uitzien. Er wordt beschreven hoe de Vlaamse overheid haar middelen daartoe zou kunnen besteden.

Heel duidelijk is dat er nood is aan gestructureerde ondersteuning en kennisuitwisseling. Een suggestie is het ter beschikking stellen aan gemeentebesturen van een soort praktijkgids voor het buurtwinkelbeleid. Een tweede mogelijkheid is het organiseren van een oproep voor projecten die innovatieve oplossingen aanreiken voor het probleem en waaraan subsidies kunnen worden verleend.

U weet dat er in de Vlaamse Regering veel gevallen zijn van politieke telepathie. Denken we maar aan mijn idee van vorige week over de taaltest voor vierjarige kinderen. Minister Moerman had in het kader van een onderzoek te horen gekregen dat het goed zou zijn dat er innovatieve projecten zouden komen. Ik had het idee om op dezelfde manier te werken wanneer het gaat over buurtwinkels op het platteland. Daarom ben ik samen met minister Moerman en onze medewerkers rond de tafel gaan zitten. Op korte termijn zullen we een open oproep lanceren, gericht aan gemeenten, verenigingen en andere belanghebbenden. Zij kunnen praktische en vernieuwende voorstellen indienen, die daarna eventueel door de Vlaamse Regering kunnen worden ondersteund.

De open oproep zal twee onderdelen behelzen. Het gaat immers over twee verschillende specifieke problemen. Het ene onderdeel betreft de buurtwinkel in een landelijke context, het andere de buurtwinkel in een stedelijke context. Voor de selectie van de projecten zullen criteria worden gehanteerd die worden opgesomd in het rapport van professor Van Ossel. De goedgekeurde projecten – het zal uiteraard gaan over een beperkt aantal – zullen een pilootkarakter hebben. Na de evaluatie van de uitvoering ervan kunnen ze als navolgenswaardig voorbeeld naar voren worden geschoven. De evaluatie zou ook gericht zijn op het formuleren van beleidsaanbevelingen. De open oproep wordt nu gezamenlijk voorbereid door de beide betrokken administraties, dus zowel de afdeling Plattelandsbeleid als de administratie Economie van minister Moerman. Ook de mensen van de kabinetten maken deel uit van die voorbereidende werkgroep.

Wat mijn onderdeel, dat van de buurtwinkels op het platteland, betreft, heb ik eind 2005 bij voorzorg al een budget van 133.000 euro vastgelegd op de begroting ter financiering van deze pilootprojecten en hun werking. Ik vermoed dat ook minister Moerman terzake de nodige budgettaire maatregelen zal nemen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor het goede nieuws. Ik blijf volledig bij mijn overtuiging, die, meen ik, ook de uwe is, dat de leefbaarheid van een buurt sterk bepalend is voor het dorps- en wijkleven. De buurtwinkel kan daarin een belangrijke rol spelen. Ik ben ervan overtuigd dat dit hoofdstuk zal worden vervolgd, ook in deze commissie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
